

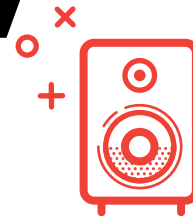
NIEUWE

REVU

NUMMER 09, 25 FEBRUARI 2026

Gen Z ♥ Jezus: reli-influencers krijgen de kerk wél vol (p.36)

Hulpverleners in psychische nood: 'Alles kan een trigger zijn' (p.60)

Diggy Dex: 'Ik ben altijd voor plan A gegaan' (p.42)

ZOMBIEDRUG

TEISTERT BRABANT

Flakka rukt op in Brabant. De extreem sterke 'zombiedrug' maakt gebruikers zeer gewelddadig en de politie kan het aantal incidenten nauwelijks aan. Onze reporter liep een dag mee met een wijkagent in Roosendaal. 'Als ik zeg ren, dan rennen we. Duidelijk?'

28

FLAKKA-PLAAG
Zombie-drug zorgt voor onrust in Roosendaal

36

RELI-JEUGD
Onder jongeren slaat het geloof opeens aan. Hoe dat zo?

48

DE GEUR VAN KRUIDDAMPEN
Hendrik Jan bracht hulpgoederen naar Oekraïne, de plek die zijn vader goed kende uit een andere oorlog

56

ZWEMLES OP ROLLETJES
Mobiel zwembad voor het Franse platteland

60

EERSTE HULP
Ook hulpverleners zelf kunnen hulp soms goed gebruiken

Inhoud

REVU
EDITIE 09, 2026
25 FEBRUARI

12

GROOT INTERVIEW DIGGY DEX
'Ik geloof dat alles uiteindelijk energie is'

04

INTUSSEN IN NEDERLAND

10

PARDON LUL NIEUWS

12

WIE DENKT Ferry Doedens wel dat hij is?

18

WERELD IN BEELD

66-71

PREVIEW TV, MUZIEK & FILM

rubrieken

columns

11 **BART NIJMAN**
Rob Jetten is een activist met geldingsdrang

17 **LUUK KOELMAN**
Mark Rutte en de kassabon van de oolog in Oekraïne

72 **FOUTE JONGENS**
Hoe kwam Paraguay ook alweer aan de bijnaam moffenkolonie?

75 **JAMES WORTHY**
Bier halen voor een vrijwillige supermarktportier

78 **LEON VERDONSCHOT**
D66 en CDA doen dus niets aan armoedebestrijding

COVERFOTO: JORIS VAN GENNIP

Het reveil van Gen Z

Decennialang gold het zowat als een wetmatigheid: elke generatie zou een stukje minder religieus worden dan haar voorganger. Gen Z maakt echter een opvallend einde aan die trend. Onderzoek toont dat aan zij gemiddeld gezien religieuzer zijn dan de millennials. Vooral jonge mannen zouden met bosjes terug naar het geloof keren – en daar spelen sociale media een sleutelrol in.

D

TEKST
ERIK-JAN VAN
DRIEËNHUIZEN
FOTOGRAFIE
NL BEELD, MARCEL VAN
DEN BERGH

Dat Oranje-topscorer Memphis Depay een man van vele talenten was, kwam voor voetbalfans niet als iets nieuws. Op zijn Instagram wisselden actieshots van panna's en doelpunten zich al jaren af met dreunende hiphopbeats, waarover de dribbelaar zijn nieuwste rhymes spitte. Eind 2020 bracht Depay zelfs een volledig rapalbum uit getiteld *Heavy Stepper*. De best beluisterde track van deze debuutplaat? *2 Corinthians 5:7* – zes jaar later goed voor bijna zes miljoen streams op Spotify.

Ondanks deze weinig verkapte bijbelreferentie was de mediastorm groot toen tijdens het WK van 2022 een nieuwe rol van de flamboyante Oranje-aanvaller aan het licht kwam. Samen met linksbuiten Cody Gakpo bleek Depay hoofdorganisator te zijn van 'religieuze bijeenkomsten' in het spelershotel in Doha, zo meldde *de Volkskrant*. Tijdens deze sessies zouden tientallen Oranje-internationals samenkomen om te bidden, Bijbelverzen te bespreken en kerkdiensten terug te kijken op YouTube. Waar bondscoach Van Gaal stelde de saamhorigheid 'geweldig' te

vinden, lieten de cynici niet lang op zich wachten. 'Vroeger moesten coaches de hoeren uit de kamer slepen, nu moeten ze overal bijbels weghalen,' grolde Johan Derksen in *De Oranjewinter*. Hoewel gechargeerd, zou Derksen niet helemaal ongelijk krijgen: sinds het WK in 2022 is de lijst met openlijk religieuze Oranje-internationals alleen maar langer geworden. Zo staan ook de socials van Virgil van Dijk vol #WithGodAllIsPossible-tags en droeg Donyell Malen zijn laatste interlandgoal op aan Bijbelvers *Kolossenzen 3*. Spits Wout Weghorst liet zijn geloof zelfs letterlijk vereeuwigen met een Jezus-tattoo op zijn arm. Eind 2024 maakte de NOS voor het Oranje-duel met Hongarije de balans op: 'Bondscoach Ronald Koeman kan een heel elftal aan openlijk religieuze voetballers het veld in sturen.'

Trendbreuk

De ontwikkelingen binnen het Nederlands elftal staan niet op zichzelf. In het afgelopen jaar verschenen meerdere onderzoeken die een opvallend licht schijnen op geloofsbelijdenis in Nederland. Zo meldde het CBS in april 2025 dat het totaal aantal gelovigen in Nederland voor het eerst in decennia heel licht gestegen was: van 42 procent in 2023 tot 44 procent in 2024. Dit kwam vooral door de allerjongste cohorten van de samenleving: in 2024 verklaarde 40 procent van de 15- tot 18-jarigen bij een kerk of religieu-

ze gemeenschap te horen, tegenover slechts 32 procent van de jongeren tussen de 18 en 25 jaar oud.

Hoewel deskundigen waken voor overhaaste conclusies op basis van kleine percentuele verschuivingen, staat één ding vast: deze resultaten kwamen onverwacht. Zo werd lange tijd aangenomen dat de ontkerkelijking van Nederland een bijna onomkeerbaar fenomeen vormde. In de hele 20ste eeuw was elke nieuwe generatie een stukje minder religieus dan haar voorganger, waardoor menig expert voorspelde dat het aantal gelovigen automatisch zou afnemen. Sommige sociologen spraken zelfs van een 'wetmatigheid': in moderne en sterk geïndividualiseerde samenlevingen zou religie vanzelf achterhaald en dus overbodig worden – de 'secularisatiethese' in het jargon.

Die omstreden theorie kan nu definitief de prullenbak in. Zo volgen de CBS-resultaten op meer onderzoek dat wijst naar een vernieuwde interesse voor religie onder jongeren geboren na de eeuwwisseling. Eind 2025 verscheen bijvoorbeeld een nieuwe editie van de onderzoeksreeks *God in Nederland*, die elke tien jaar de stand van zaken binnen christelijk Nederland opmaakt. De algehele tendens is duidelijk: waar in 1966 nog 71 procent van alle Nederlanders lid van een kerk was, was dit percentage in 2016 gezakt naar 32 procent. Ook het afgelopen decennium

zette de ontkerkelijking door tot een nieuw laagterecord van 27 procent van de bevolking. Hier zat echter één opvallende kanttekening bij: Gen Z'ers blijken gemiddeld gezien positiever over kerk en geloof dan millennials. Een 'trendbreuk', aldus de onderzoekers.

Die herwaardering voor religie lijkt zich niet tot Nederlandse Gen Z'ers te beperken. Franse media berichtten halverwege 2025 verbaasd over een 'onverwachte explosie' van het aantal volwassendopen in het land. Ten opzichte van het jaar ervoor was het aantal paasdopelingen met bijna de helft gestegen, waarmee het hoogste aantal in ruim twintig jaar bereikt werd. Ook in Frankrijk was deze toename grotendeels aan jongeren toe te schrijven. 'De grafiek van de 18- tot 25-jarigen is boven die van de 26- tot 40-jarigen uitgekomen,' verklaarde de Franse Bisschoppenconferentie tegenover dagblad *Libération*.

Volgens *The Economist* zagen ook Oostenrijk en België het aantal dopelingen vorig jaar fors groeien. Brits opinieonderzoek wijst op zijn beurt op een stabilisatie van het aantal atheïsten in het land: slechts 13 procent van de Britse Gen Z'ers identificeert zich nu nog als overtuigd atheïst, een fors lager aandeel dan bij de millennials, waar zo'n 20 procent zich als ongelovig beschouwt. In Roemenië lanceerde de orthodoxe kerkeleiding een eigen streamingsdienst, ➤

Ook in het Nederlands elftal heeft het geloof aan terrein gewonnen, zoals hier bij Cody Gakpo en Memphis Depay.

Trinitas Film, om jongeren ‘exclusieve orthodoxe content’ te bieden.

De opvallendste cijfers komen echter uit Amerika. In the land of the free daalde het aantal christenen in de jaren negentig als een baksteen en verwachtten velen dat de ‘nones’ – de Amerikanen die zich bij geen enkele religie scharen – rond 2035 een einde zouden maken aan de christelijke meerderheid in het land. Die trend is de laatste jaren echter gestagneerd. Sinds 2022 is het aantal Amerikanen dat zich openlijk als christen identificeert zelfs weer licht gestegen van 60 tot 62 procent, aldus cijfers van het Pew Research Center. Ook hier ligt de sleutel in de generatie geboren tussen 1997 en 2012: Gen Z’ers bezoeken momenteel gemiddeld 1,9 keer per maand een kerkdienst, waarmee ze net iets kerkelijker zijn dan millennials en jongere Gen X’ers.

Verwend of angstig?

Over de verklaringen voor deze trend breekt menig religiewetenschapper zich het hoofd. Eén element keert echter vaak terug: de unieke sociaal-economische omstandigheden waarin de jongste generatie opgroeit. ‘Voor mij bevestigen de cijfers vooral dat Gen Z op een andere manier naar religie kijkt,’ reageert politicologe Lavinia

Biddende jongeren op een festivalterrein in Biddinghuizen.

In 2024 verklaarde 40 procent van de 15- tot 18-jarigen bij een kerk of religieuze gemeenschap te horen, tegenover slechts 32 procent van de jongeren tussen de 18 en 25 jaar oud.

Stan, die aan St. Francis Xavier University al jarenlang onderzoek doet naar de relatie tussen religie en democratie. ‘Na de Tweede Wereldoorlog waren de babyboomers de eerste generatie die het zich kon veroorloven om zich bezig te houden met niet-materiële kwesties, wat leidde tot de opkomst van het feminisme en de milieubeweging. Voor Gen Z is die materiële welvaart echter zo vanzelfsprekend geworden dat hun motivatie om religieus te zijn fundamenteel is veranderd.’

Stan trekt daarbij een parallel met de val van het communisme. ‘Lange tijd gingen wetenschappers ervan uit dat de behoefte aan religie zou afnemen naarmate de materiële welvaart toenam. Maar na de val van de Berlijnse Muur bleek al dat die redenering niet opging: in Oost-Europa nam de welvaart toe, maar tegelijkertijd werden burgers juist ook religieuzer.’

Volgens Stan wendt Gen Z zich vandaag tot religie vanuit een vergelijkbare zoektocht naar immateriële zingeving. ‘Juist omdat hun materiële zorgen grotendeels zijn weggenomen, hebben ze de ruimte om zich met andere zaken bezig te houden. Dat verklaart hun interesse in milieu, identiteit, gelijkheid én dus ook religie,’ zegt ze.

Andere denkers schetsen een minder optimistisch beeld van de positie van Gen Z. Zo ziet de Franse historicus en religiewetenschapper Charles Mercier de religieuze heropleving juist als een reactie op de diepe onzekerheden en angsten waarmee veel hedendaagse jongeren kampen. ‘Het geloof in vooruitgang is sinds 2020 zwaar aangetast door de covidpandemie, de oorlog in Oekraïne en het groeiende besef van de ernst van de klimaatopwarming,’ verklaart hij in een interview met dagblad *Libération*. ‘Onderzoek toont aan dat met name jongeren een uitgesproken somber toekomstbeeld hebben. Dat pessimisme creëert ruimte voor het spirituele.’ Volgens Mercier staat deze ontwikkeling dan ook niet op zichzelf, maar maakt zij deel uit van een bredere belangstelling voor niet-wetenschappelijke wereldbeelden die onder jongeren aan terrein winnen. ‘Naast religie in strikte zin is er een groeiende interesse voor minder orthodoxe vormen van spiritualiteit, zoals het sjamanisme, inheemse spiritualiteiten en het paranormale,’ legt hij uit op Radio France. ‘Het gaat om uiteenlopende fenomenen die men tot op zekere hoogte kan onderbrengen onder het label van het ‘niet-rationele’, en die duidelijk de belangstelling van jongeren wekken.’

Nieuw conservatisme

De auteurs van *God in Nederland* opperen in hun rapport een derde hypothese: de hernieuwde interesse voor religie zou onderdeel zijn van een bredere backlash tegen progressief gedachte-

goed. Een deel van de jeugd maakt een ‘conservatieve heroriëntatie’ door, zo schrijven de onderzoekers, die hen ‘weer in de richting van de kerken doet kijken’ en ‘steviger bindt’ aan religieuze instituties. Gen Z is immers opgegroeid in een wereld waar secularisme de norm is, dus rebelleren tegen de status quo komt voor hen neer op het omarmen van traditie.

Ook andere wetenschappers wijzen op een aantal opvallende politiek-culturele ontwikkelingen binnen Gen Z. Zo is deze generatie niet alleen minder seculier, maar gemiddeld ook minder progressief dan haar voorganger. Van acceptatie van homoseksualiteit tot ruimhartige euthanasie- of abortuswetgeving: uit internationaal waardenonderzoek blijkt dat Gen Z’ers wereldwijd minder progressieve politiek steunt dan de millennials. Leerkrachten merken bovendien dat zulke ethische kwesties steeds lastiger worden om met jongeren te bespreken. Zo maakte Femke Halsema in *de Volkskrant* melding van ‘een nieuw soort preutsheid’, die op Amsterdamse middelbare scholen elke discussie over zulke onderwerpen taboe maakt.

Met name de opvattingen van jonge mannen maken de afgelopen tijd veel tongen los. In 2024 berichtten talloze internationale media over een exploderende ‘gender gap’ binnen Gen Z. Samengevat zouden jonge vrouwen alsmat progressiever worden, terwijl hun mannelijke generatiegenoten massaal rechtsaf zouden slaan. Het belangrijkste bewijsmateriaal vormde de verpletterende verkiezingszege van Donald Trump. Uit kiezersonderzoek bleek dat Amerikaanse mannen onder de dertig 13 procentpunt vaker op Trump dan op Harris stemden. Onder jonge vrouwen was het beeld precies omgekeerd: zij kozen met een voorsprong van 38 procent voor Kamala Harris. Met een verschil van 51 procent kende Gen Z de grootste gender gap van alle gemeten generaties, reageerden experts geschokt.

Hoewel recent onderzoek de doemverhalen over een man-vrouw-kloof wat heeft genuanceerd – de gemiddelde Gen Z-man stemt nog altijd linker dan mannen uit alle andere leeftijdsgroepen – wezen opiniepeilers op twee opvallende uitkomsten: de acceptatie van homoseksualiteit en abortus. Waar 83 procent van de Nederlandse Gen Z-vrouwen aangaf homoseksualiteit normaal te vinden, lag dit onder hun mannelijke leeftijdsgenoten beduidend lager: 65 procent. Daarbij vond een kwart van de Gen Z-mannen dat abortus alleen toegestaan moet zijn bij een verkrachting of als de moeder gevaar loopt – ruim het drievoudige van het percentage jonge vrouwen. Het Ipsos nuanceert weliswaar dat mannen uit alle leeftijdscohorten iets behoudender zijn rond abortus dan vrouwen, maar bij Gen Z is dit gat van alle generaties het grootst.

Sociale media

Veel verklaringen voor deze trend wijzen naar de invloed van sociale media. Op Instagram en het amper gereguleerde TikTok zouden jonge mannen gebombardeerd worden met ‘manfluencers’, die via provocatieve content – ook wel ragebait genoemd – radicale denkbeelden over mannelijkheid en genderrollen verspreiden. Aangezien de algoritmes van zulke platforms erop gericht zijn om gebruikers zo lang mogelijk vast te houden, zouden jongeren steeds extremere content voorgeschoteld krijgen, waardoor ze op den duur vanzelf eindigen bij video’s waarin toxic masculinity, complottheorieën, antisemitisme en vrouwenhaat openlijk vloeien. Vooral na het uitkomen van de Netflix-serie *Adolescence*, waarin een geradicaliseerde 13-jarige jongen een klasgenote doodsteekt, houdt deze ‘manosphere’ de gemoederen dan ook flink bezig.

Steeds meer onderzoek toont dat zulke zorgen niet ongegrond zijn. Voor een studie maakte de Vlaamse hoogleraar mediastudies, Alexander Dhoest, bijvoorbeeld zelf een nieuw TikTok-account aan, waarop hij gedragspatronen van een typische 18-jarige jongen nabootste. Video’s over koken of dansjes swipete hij na een paar seconden weg, zo schrijft Dhoest in zijn bevindingen, terwijl hij juist langer bleef hangen op video’s over stereotiepe manneninteresses, zoals sportwagens en fitness.

Het resultaat? Zonder ook maar één video te liken, schotelde het algoritme al snel enkel nog masculiene content voor. Dit begon met voetbal, sportwagens en rapmuziek, maar na tien minuten scrollen kwamen hier video’s bij over de ‘bromance’ tussen Trump en Musk en financiële adviezen van Joe Rogan en Mark Zuckerberg. Na nog geen half uur escaleerde dit naar video’s van Musk die zeven type vrouwen beschrijft die je ‘als man’ moet vermijden en een video van Denzel Washington getiteld: *8 Things Real Men Should Never Do*.

Na 40 minuten scrollen had Dhoest meerdere adviezen te pakken van de controversiële psycholoog Jordan Peterson en stuitte hij op vrouwelijke TikTokers die uitlegden waarom ‘nice guys’ geen goed relatiemateriaal zijn. Na een uur vindt Dhoest het goed genoeg geweest – verbaasd over hoe snel zijn interesse voor onschuldige mannencontent had geleid naar ‘toenevend normatieve en misogyne video’s’.

In de dagen daarna zou Dhoest meerdere van deze sessies herhalen en merken dat de voorgestelde content steeds extremer werd. Zo komt hij op dag drie in een toenemend religieus-georiënteerde fuik terecht, waarin antiabortusactivisten beweerden dat linkse vrouwen graag baby’s vermoorden. Ook bleek uit een groot data-onderzoek van Argos, De Utrecht Data >

School en *De Groene Amsterdammer* dat religie regelmatig terugkomt in de video's van Nederlandstalige manfluencers. Met behulp van een swipebot lieten journalisten twaalf robot-accounts bijna 80.000 reels doorscrollen en alle video's met referenties naar mannelijkheid traceren. Uit een classificatie bleek dat meer dan de helft van de getrackte video's spiritueel of religieus getint was. Met name binnen islamitisch-georiënteerde content kwamen deze uitingen vaak voor in video's over geloofsbelijdenis.

Volgens Ernst van den Hemel, hoogleraar Religie in Erfgoed en Populaire Cultuur aan de Universiteit Utrecht, is deze manosphere typerend voor de 21ste-eeuwse mengvorm waarin religie nu vaak vorm krijgt. 'We hebben religie te lang bestudeerd door te tellen hoeveel billen er in de kerkbanken zitten,' zegt hij. 'En dat terwijl je online heel veel mensen ziet die wel degelijk met religie bezig zijn zonder expliciet te spreken over kerkgang of de preek van de pastoor. Zij hebben het eerder over hoe God hen hielp een succesvolle investeerder te worden, of over hoe de juiste man-vrouwverhoudingen gewoon in de Bijbel staan.'

Van den Hemel benadrukt dat het onderscheid tussen religieus en niet-religieus steeds minder scherp wordt. 'Voor mij is de vraag niet zozeer of iets religieus is, maar hoe religie onderdeel wordt van het bredere scala aan zingevingspraktijken dat we online zien. Daar zie je dat geloof echt staat naast bodybuilders, naast crypto-investeerders, maar ook naast extreemrechtse antisemieten. Dat is de 21ste-eeuwse soep waar we mee moeten dealen. En die is fascinerend, maar soms ook zorgwekkend.'

Zoekende

Ook binnen de vriendengroep van de 25-jarige Corné zijn ze goed bekend met de toenemende aanwezigheid van religie op de socials. 'Je ziet overal dat het echt mega gepromoot wordt: predikanten, sprekers, worshippers en zelfs accounts van voetballers of nieuwe kledingmerken – je kan het zo gek niet bedenken of er wordt gepraat over het geloof in God,' vertelt hij. 'Ergens leidt dat ook tot romantisering. Van die reels met zielige muziek, motiverende speeches en mooie Bijbelteksten, weet je wel. Maar als mensen daar een geliefd gevoel van krijgen, dan zie ik daar niet echt een negatieve factor in.'

Zelf groeide Corné op in een gereformeerd gezin, maar besloot een aantal jaar geleden over te stappen naar een wat vrijere kerkstroming. In die kringen vindt de retoriek van manfluencers weinig gehoor, vertelt hij. 'Er zullen vast wel bepaalde extreme groepen zijn die zich laten beïnvloeden, maar dat is niet wat ik om mij heen ervaar. Ik ken niemand die zich met dat soort types identificeert.'

De 28-jarige Thijs knikt instemmend als Corné vertelt. 'Je moet altijd helder blijven kijken,' reageert hij. 'Helaas zitten er ook een paar bij die alles veel te letterlijk nemen.'

Corné: 'Het is denk ik gevaarlijk voor mensen die niet in staat zijn om dat soort dingen goed uit te zoeken of om te nuanceren.'

Thijs komt op zijn beurt uit een katholiek nest, maar stapte in zijn vroege puberteit van zijn geloof af. Hij verdiepte zich een tijd in het boeddhisme, maar liet ook die levensbeschouwing op den duur varen. 'Ik werd steeds atheïstischer en vond dat geloof voor erg veel oorlogen in de wereld zorgde,' vertelt hij. In Dubai kreeg hij echter een uitnodiging om een kerkdienst te bezoeken, waarop hij weer opnieuw in contact kwam met het geloof. 'Ik keek toen heel scherp naar of mensen schijnheilig deden. Dus of ze binnen extra lief waren om vervolgens buiten weer verkeerde dingen te doen. Maar de mensen waren daar zo verwelkomend, warm en lief naar elkaar en naar mij. Dat was echt een hele openbaring.'

Sindsdien is Thijs naar eigen zeggen 'zoekende' naar de juiste kerkvorm. Hij gaat soms mee met zijn sportschoolvrienden Corné en de 27-jarige Bram, die ook uit een gereformeerd gezin komt, maar inmiddels een evangelische gemeente bezoekt. Helemaal slagen wil dat nog niet. 'Tijdens een preek vroeg de dominee hoeveel mensen zeggen christen te zijn zonder ooit de Bijbel te lezen. Toen dacht ik fuck, hij heeft gelijk! Ik zou eigenlijk nog veel meer moeten doen. Maar hij bleef daarna zo in dat straffende hangen. Je moest de hele Bijbel uit je hoofd kennen, anders was je het niet waard en zo. Dat zat me niet lekker.'

Voor hoogleraar Ernst van den Hemel zijn zulke worstelingen herkenbaar. 'Er zijn allerlei krachten die ervoor zorgen dat jongere generaties hun zingevingsvragen uitdrukken in scherpere contrasten,' zegt hij. 'Online worden die tegenstellingen versterkt, maar wie vervolgens kijkt naar het kerkleven, ziet dat geloof daar vaak heel anders wordt beleefd.'

Volgens Van den Hemel zijn kerkgemeenschappen doorgaans diverser dan online-bubbels, en draait het in kerken ook om heel alledaagse vormen van zorg en betrokkenheid, bijvoorbeeld maaltijden brengen naar een gemeentelid dat tijdelijk uit de running is. 'Er is dus misschien meer waardering en ruimte voor religie, maar het is nog maar de vraag of die ook leidt tot meer kerkbezoek,' zo nuanceert Van den Hemel. 'Online-religie verschilt vaak flink van het alledaagse leven in een kerk'.

Zichtbaar

Ondanks hun verschillen zijn de drie fitnessvrienden het over één ding eens: geloof is onder hun leeftijdsgenoten een stuk bespreekbaarder

geworden. 'Vroeger zag je gewoon niet dat Pietje of Jantje geloofde,' legt Corné uit. 'Dan moest je elkaar op zondag naar de kerk zien lopen of zo. Maar nu zie je gewoon in iemands Insta-bio al een Bijbeltekst staan of is er een profvoetballer die daar openlijk voor uitkomt. Dat geeft zoveel ruimte om je als christen uit te spreken.'

Bram: 'Vroeger schaamden wij ons gewoon heel erg. Dan zat je in de trein en vroegen mensen aan je: "Huh, maar hoezo ga jij naar de kerk?" Iedereen vond dat echt gek, terwijl mensen het nu juist vaak interessant vinden. Dat is helemaal omgedraaid.'

Thijs schiet hierop in de lach. 'Ja, maar wij gingen op van die avonden jullie expres hele moeilijke vragen stellen over dinosaurussen en zo. Ik vond dat oprecht interessant, want ik kende niemand die nog echt geloofde.'

Corné: 'Klopt, en als jij dan vloekte, dan zag je Bram echt kijken van: ik gooi een dumbbell in je nek.'

Die tijden zijn nu voorbij, reageert Bram. 'Iedereen wordt ouder, dus iedereen krijgt steeds meer te verduren in zijn leven. Iemand zegt nu juist al snel van: ik zal voor je bidden of benadert me om te vragen van: hey, hoe zit het nou met het geloof?' Volgens de jongens gelooft nu de minstens de helft van hun vriendengroep in 'iets'.

Buiten sociale media ziet Van den Hemel die toenemende zichtbaarheid ook terug in de populaire cultuur. Films en series zijn doorspekt met religieuze motieven. 'Neem de kerstfilm,' zegt

'Geloof staat echt naast bodybuilders en crypto-investeerders, maar ook naast extreemrechtse antisemieten. Dat is de 21ste-eeuwse soep waar we mee moeten dealen'

hij. 'Of het nu *The Grinch* of *Home Alone* is, het klassieke patroon is dat kerst wordt bedreigd – de cadeaus verdwijnen, de Kerstman wordt ontvoerd – en dat het feest gered moet worden.' Volgens Van den Hemel worden in zulke verhalen telkens opnieuw elementen van het kerstverhaal verteld: verzoening, thuiskomst, herwaardering van familie en gemeenschap. 'Zelfs wanneer God niet expliciet genoemd wordt, dragen deze films een duidelijk moreel kader in zich.' Tegelijkertijd is kerst in de populaire cultuur ook onderwerp van terugkerende gevoeligheden en conflicten, merkt hij. 'Discussies over of je 'vrolijk kerstfeest' of 'fijne feestdagen' moet zeggen of over de betekenis van kerst en Pasen laten zien hoe beladen zulke feestdagen kunnen zijn. Religie verdwijnt niet uit de populaire cultuur,' aldus Van den Hemel, 'maar wordt juist steeds opnieuw onderwerp van debat én van verbeelding.' ✕